ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 5ης Απριλίου 1979 *

Στην υπόθεση 95/78,

η οποία έχει ως αντικείμενο αίτηση της pretura di Milano προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Dulciora SpA

Associazione Industrie Dolciarie Italiane (AIDI) με την παρέμβαση της

και

Amministrazione delle Finanze dello Stato

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος του κανονισμού (ΕΟΚ) 800/77 της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 1977, που τροποποιεί, όσον αφορά τον πίνακα των προϊόντων που υπόκεινται σε νομισματικά εξισωτικά ποσά, τον κανονισμό (ΕΟΚ) 572/76 περί καθορισμού των νομισματικών εξισωτικών ποσών (GU L 97, σ. 18) και του κανονισμού (ΕΟΚ) 2657/77 της Επιτροπής, της 30ής Νοεμβρίου 1977, περί εφαρμογής των νομισματικών εξισωτικών ποσών σε ορισμένα προϊόντα μη αναφερόμενα στο παράρτημα II της Συνθήκης (GU L 308, σ. 48),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους J. Mertens de Wilmars, πρόεδρο τμήματος, προεδρεύοντα, Mackenzie Stuart, πρόεδρο τμήματος, P. Pescatore, M. Sørensen, A. O'Keeffe, G. Bosco και A. Touffait, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ιταλική.

γενικός εισαγγελέας: H. Mayras
γραμματέας: A. Van Houtte

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με Διάταξη της 11ης Απριλίου 1978, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Απριλίου 1978, ο pretore di Milano υπέβαλε στο Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, σειρά προδικαστικών ερωτημάτων ως προς το κύρος του κανονισμού 800/77 της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 1977, που τροποποίησε, όσον αφορά τον πίνακα των προϊόντων που υπόκεινται σε νομισματικά εξισωτικά ποσά, τον κανονισμό 572/76 περί καθορισμού των νομισματικών εξισωτικών ποσών (GU L 97, σ. 18) και του κανονισμού 2657/77 της Επιτροπής, της 30ής Νοεμβρίου 1977, περί εφαρμογής των νομισματικών εξισωτικών ποσών σε ορισμένα προϊόντα μη αναφερόμενα στο παράρτημα II της Συνθήκης (GU L 308, σ. 48).

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο διαφοράς ως προς την είσπραξη νομισματικών εξισωτικών ποσών για εξαγωγές προϊόντων ζάχαρης που πραγματοποίησε η εταιρία Dulciora, προσφεύγουσα της κύριας δίκης, από την Ιταλία προς την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, το Βέλγιο και τρίτες χώρες, κατά τη διάρκεια των τελευταίων μηνών του έτους 1977 και των πρώτων μηνών του έτους 1978.

3 Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης ζήτησε από τον pretore του Μιλάνου να κηρύξει παράνομη την είσπραξη από την Amministrazione delle Finanze, καθής της κύριας δίκης, εξισωτικού ποσού επί των εν λόγω εμπορευμάτων βάσει των κανονισμών 800/77 και 2657/77.

4 Η Associazione Industrie Dolciarie Italiane παρενέβη στη διαφορά της κύριας δίκης υποστηρίζουσα το βάσιμο του αιτήματος της προσφεύγουσας.

5 Η διαφορά αναφέρεται στην εφαρμογή του συστήματος των νομισματικών εξισωτικών ποσών σε προϊόντα μη αναφερόμενα στο παράρτημα II της Συνθήκης

και που αποτελούν το αντικείμενο ειδικής κανονιστικής ρυθμίσεως βάσει του άρθρου 235 της Συνθήκης, κατά τους όρους του άρθρου 1, παράγραφος 2, εδάφιο β του κανονισμού 974/71 του Συμβουλίου, της 12ης Μαΐου 1971, περί ορισμένων μέτρων συγκυριακής πολιτικής που πρέπει να ληφθούν στο γεωργικό τομέα σαν συνέπεια της προσωρινής διευρύνσεως των περιθωρίων διακυμάνσεως των νομισμάτων ορισμένων κρατών μελών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/006, σ. 192 επ.).

6 Τα εν λόγω προϊόντα, που αφορά ο κανονισμός 800/77, υπάγονται στις δασμολογικές κλάσεις 17.04 Δ (σακχαρώδη παρασκευάσματα άνευ κακάου εκτός των εκχυλισμάτων γλυκορίζης, τσικλών και παρασκευάσματος λεγόμενου «λευκή σοκολάτα»), 18.06 Β (παγωτά περιέχοντα κακάο), 18.06 Γ (σοκολάτα και σακχαρώδη προϊόντα περιέχοντα κακάο), 19.08 Β (προϊόντα της εκλεκτής αρτοποιίας, της ζαχαροπλαστικής και της μπισκοτοποιίας, εκτός των παρασκευασμάτων υπό την ονομασία «άρτος μετά καρυκευμάτων») και 21.07 Γ (παγωτά μη περιέχοντα κακάο).

7 Όπως προκύπτει από τη δεύτερη και την τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 800/77, λόγω του ότι όλα τα βασικά γεωργικά προϊόντα από τα οποία προέρχονται τα εν λόγω εμπορεύματα υπάγονταν στην εφαρμογή νομισματικών εξισωτικών ποσών υψηλού επιπέδου, η διαφορά της τιμής των βασικών προϊόντων ήταν τόση ώστε μετακυλιόταν σε σημαντικό βαθμό επί των συνθηκών ανταγωνισμού των μεταποιημένων προϊόντων λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της αγοράς ορισμένων ευπαθών προϊόντων.

8 Ο κανονισμός 800/77 προέβλεψε, με το άρθρο 2, παράγραφος 2, εδάφιο 2, ότι για τα εν λόγω μεταποιημένα προϊόντα «δεν εφαρμόζονται νομισματικά εξισωτικά ποσά παρά μόνο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1977 το αργότερο».

9 Της θεσπίσεως αυτού του κανονισμού, εφαρμοστέου από της 23ης Μαΐου 1977, είχε προηγηθεί η απόφαση της Επιτροπής της 23ης Μαΐου 1977 επιτρέπουσα, βάσει του άρθρου 135 της Πράξεως Προσχωρήσεως, στην Ιρλανδία να θεσπίσει μέσα διασφαλίσεως για ορισμένα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα και επιτρέπουσα σ' αυτό το κράτος μέλος, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1977 να εισπράττει δασμό επί των εισαγωγών από το Ηνωμένο Βασίλειο και να χορηγεί ενίσχυση λόγω εξαγωγής προς την ίδια χώρα μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων υπαγόμενων στις προαναφερθείσες δασμολογικές κλάσεις (GU L 97, σ. 29).

Στις αιτιολογικές σκέψεις αυτής της αποφάσεως αναφερόταν ότι:

«... τα εισπραττόμενα ή χορηγούμενα εξισωτικά ποσά ... (επί των) βασικών προϊόντων ανέρχονταν σε 34,7% στην περίπτωση του Ηνωμένου Βασιλείου και σε

10,4% στην περίπτωση της Ιρλανδίας· ... αυτή η κατάσταση, η οποία συνεπάγεται διαφορά του κόστους των βασικών τροφίμων κατά 24,3% συνιστά μειονέκτημα για τους Ιρλανδούς παραγωγούς ... και είναι ικανή να επιφέρει στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία πρόκειται στο εμπόριο των μεταποιημένων γεωργικών προϊόντων που αφορά η ιρλανδική αίτηση· ...αυτή η κατάσταση, ιδιαίτερα κρίσιμη από το Νοέμβριο 1976 προκάλεσε, στην Ιρλανδία, στους τομείς για τους οποίους πρόκειται σοβαρές δυσχέρειες ...».

11 Τα νομισματικά εξισωτικά ποσά που έτσι θεσπίστηκαν από αυτό το διμερές σύστημα μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και Ιρλανδίας τροποποιήθηκαν με απόφαση της Επιτροπής, της 4ης Μαΐου 1977 (GU L 123, σ. 18), κατά την οποία η δεύτερη αυτή απόφαση όπως και η προηγούμενη έπαυαν να παράγουν τα αποτελέσματά τους στην ημερομηνία κατά την οποία ετίθετο σε εφαρμογή ο κανονισμός 800/77.

12 Η παράταση αυτή αποφασίστηκε, για αόριστο διάρκεια, με τον κανονισμό 2657/77, της 30ής Νοεμβρίου 1977.

13 Τα υποβληθέντα από τον pretore του Μιλάνου προδικαστικά ερωτήματα είναι τα εξής:

1) Έχει ο κανονισμός (ΕΟΚ) 974/71 του Συμβουλίου (και οι διαδοχικές του τροποποιήσεις) την έννοια ότι επιτρέπει στα κοινοτικά όργανα να εφαρμόζουν τα νομισματικά εξισωτικά ποσά κατά την εισαγωγή μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ αυτών και τρίτων χωρών των προϊόντων που αφορά ο κανονισμός (ΕΟΚ) 800/77, ελλείψει οποιασδήποτε διαταράξεως της αγοράς των βασικών προϊόντων από τα οποία προέρχονται τα αναφερόμενα στον ίδιο κανονισμό (ΕΟΚ) 800/77 προϊόντα;

2) Επιτρέπεται στην Επιτροπή, υπό το φως των διατάξεων του κανονισμού (ΕΟΚ) 974/71 και του άρθρου 40, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης της Ρώμης (απαγόρευση των διακρίσεων), να εφαρμόζει με κανονισμό (στην προκειμένη περίπτωση, τον κανονισμό (ΕΟΚ) 800/77) τα εξισωτικά νομισματικά ποσά επί των εξαγωγών και των εισαγωγών σακχαρωδών προϊόντων που αφορά ο προαναφερθείς κανονισμός (ΕΟΚ) 800/77, χωρίς να θεσπίζει ανάλογα εξισωτικά ποσά για όλα τα άλλα σακχαρώδη προϊόντα που εμφανίζουν συγγενή χαρακτηριστικά προς τα χαρακτηριστικά των πληττομένων προϊόντων και που τελούν υπό τις αυτές συνθήκες;

3) α) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως στα προηγούμενα ερωτήματα 1 και 2, πρέπει οι κανονισμοί (ΕΟΚ) 800/77 και 2657/77 της Επιτροπής να θεωρούνται ως ανίσχυροι;

β) Πρέπει ο κανονισμός 2657/77 της Επιτροπής να θεωρείται επιπλέον ως ανίσχυρος, ιδίως κατά το ότι παρατείνει την εφαρμογή του κανονισμού 800/77 πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 1977, χωρίς η επιτροπή διαχειρίσεως να έχει εκφέρει γνώμη;

α) κατά το ότι παρατείνει την εφαρμογή του κανονισμού 800/77 πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 1977, χωρίς η επιτροπή διαχειρίστεως να έχει εκφέρει γνώμη;

β) κατά το ότι εκδόθηκε βάσει αντιφατικής αιτιολογίας, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 190 της Συνθήκης;

4) Στην περίπτωση, αντιθέτως, κατά την οποία ο κανονισμός 2657/77 θα έπρεπε να θεωρηθεί ως έγκυρος (και, συνεπώς, και ο κανονισμός 800/77), θα μπορούσε να θεωρηθεί ως εφαρμοστέος επί των εξαγωγών των προϊόντων που αφορά ο κανονισμός 800/77 από την Ιταλία προς άλλα κράτη μέλη και προς τρίτες χώρες, που πραγματοποιήθησαν από την 1η Ιανουαρίου 1978 σε εκτέλεση συμβάσεων συναφθεισών πριν από την 1η Δεκεμβρίου 1977 (ημερομηνία εκδόσεως του κανονισμού 2657/77), δηλαδή κατά τη διάρκεια περιόδου κατά την οποία, λαμβανομένης υπόψη της διατάξεως του κανονισμού 800/77, η διατήρηση των εξισωτικών νομισματικών ποσών για τα υπό εξέταση προϊόντα πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 1977 δεν μπορούσε να προβλεφθεί;

Επί των δύο πρώτων ερωτημάτων

14 Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης και η Ιταλική Κυβέρνηση υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή, εκδίδουσα τον κανονισμό 800/77, παραβίασε τις διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφος 3, του κανονισμού 974/71, κατά τις οποίες «η παράγραφος 1 εφαρμόζεται μόνο στο μέτρο που η εφαρμογή των νομισματικών μέτρων της παραγράφου 1 θα επέσυρε διαταραχές στις συναλλαγές γεωργικών προϊόντων».

15 Δυνάμει αυτής της διατάξεως, δεν μπορούσαν να θεσπιστούν εξισωτικά ποσά επί προϊόντων μη περιλαμβανομένων στο παράρτημα ΙΙ της Συνθήκης και αποτελούντων το αντικείμενο κανονιστικής ρυθμίσεως βάσει του άρθρου 237 της Συνθήκης παρά μόνο για να αποφευχθεί ο κίνδυνος διαταραχών στο εμπόριο των βασικών γεωργικών προϊόντων (ζάχαρη, σιτηρά, κλπ.) από τα οποία εξαρτώνται τα μεταποιημένα προϊόντα, δηλαδή τα παγωτά, οι σοκολάτες, τα μπισκότα, κλπ.

16 Η Επιτροπή, σύμφωνα με τις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 800/77, δεν εξετίμησε τον κίνδυνο διαταραχών στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων, αλλά τον κίνδυνο στρεβλώσεως του ανταγωνισμού των εν λόγω προϊόντων.

17 Επιπλέον, η αιτιολογία του κανονισμού 800/77 είναι πλημμελής κατά το ότι δεν λαμβάνει υπόψη τον κίνδυνο διαταραχών στο εμπόριο γεωργικών προϊόντων και κατά το ότι περιορίζεται στο να διαπιστώσει τον κίνδυνο διαταραχής των όρων ανταγωνισμού στο εμπόριο μεταποιημένων προϊόντων.

18 Είναι αληθές ότι η Επιτροπή, για να δικαιολογήσει τον κανονισμό 800/77, επικαλέστηκε ότι «για τα μεταποιημένα προϊόντα που δεν υπάγονται στα νομισματικά εξισωτικά ποσά η διαφορά της τιμής των βασικών προϊόντων έγινε πολύ σημαντική για να μη μετακυλιθεί σημαντικά στους όρους ανταγωνισμού των μεταποιημένων προϊόντων ...».

19 Η διατύπωση της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του κανονισμού 974/71, όπως προκύπτει από τον κανονισμό 2746/72 του Συμβουλίου, της 19ης Δεκεμβρίου 1972 (GU L 291, σ. 148) απαιτεί, για την εφαρμογή των εξισωτικών νομισματικών ποσών στα βασικά γεωργικά προϊόντα, τα νομισματικά μέτρα της παραγράφου 1 (δηλαδή η διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του νομίσματος κράτους μέλους) να συνεπάγονται διαταραχές στο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων.

20 Όσον αφορά το μεταποιημένο προϊόν, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 974/71, τα εφαρμοστέα εξισωτικά ποσά είναι ίσα προς την επίπτωση επί της τιμής του προϊόντος για το οποίο πρόκειται της εφαρμογής του εξισωτικού ποσού επί του ποσού του βασικού προϊόντος από το οποίο εξαρτάται.

21 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι για να δικαιολογηθεί η εφαρμογή εξισωτικών ποσών σε μεταποιημένα προϊόντα, αρκεί τα εφαρμοστέα στα βασικά προϊόντα εξισωτικά ποσά να έχουν σημαντική επίπτωση επί της τιμής των μεταποιημένων προϊόντων.

22 Όσον αφορά τα βασικά γεωργικά προϊόντα, από τα οποία παράγονται τα μεταποιημένα προϊόντα που αφορά ο κανονισμός 800/77, ο κίνδυνος διαταραχών είχε διαπιστωθεί κατά το χρονικό σημείο της εφαρμογής επ' αυτών των βασικών προϊόντων των νομισματικών εξισωτικών ποσών.

23 Συνεπώς, ορθώς η Επιτροπή περιορίστηκε στο να διαπιστώσει ότι η επίπτωση επί των τιμών των μεταποιημένων προϊόντων των εφαρμοστέων στα βασικά προϊόντα νομισματικών εξισωτικών ποσών είχε γίνει πολύ σημαντική ώστε η διαφορά της τιμής των βασικών προϊόντων να μη μετακυλισθεί σημαντικά επί των συνθηκών ανταγωνισμού των μεταποιημένων προϊόντων.

24 Η αιτιολογία του κανονισμού 800/77 είναι επαρκής.

25 Η Ιταλική Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η Επιτροπή εφήρμοσε τα νομισματικά εξισωτικά ποσά επί των εν λόγω προϊόντων όχι για να αντιμετωπισθούν οι δυσχέρειες που η νομισματική αστάθεια μπορούσε να δημιουργήσει για την καλή λειτουργία των κοινών οργανώσεων αγοράς, αλλά για να αντιμετωπίσει δυσχέρειες αναφερθείσες από τις ιρλανδικές μεταποιητικές βιομηχανίες στο εμπόριο με το Ηνωμένο Βασίλειο.

26 Η εφαρμογή των νομισματικών εξισωτικών ποσών στα εν λόγω προϊόντα για το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών και με τις τρίτες χώρες δεν δικαιολογείται από τη μικρή επίπτωση που μπορούσαν να έχουν οι νομισματικές διαφορές επί των τιμών των μεταποιημένων προϊόντων.

27 Δυνάμει του άρθρου 14 του κανονισμού 1059/69, το Συμβούλιο μπορούσε να θεσπίσει κατάλληλες διατάξεις είτε για να λάβει υπόψη την ενδεχόμενη επίπτωση, επί της ανταλλαγής εμπορευμάτων, ειδικών μέτρων ληφθέντων στο πλαίσιο των κοινών οργανώσεων αγοράς όσον αφορά τις τιμές ορισμένων βασικών προϊόντων είτε για να λάβει υπόψη ειδική κατάσταση στην οποία μπορούσαν να βρεθούν ορισμένα εμπορεύματα.

28 Ο κανονισμός 800/77, στο μέρος που αφορά τα προϊόντα στα οποία αναφέρεται η υπό κρίση προσφυγή, παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας δεδομένου ότι, για την άρση των δυσχερειών που συναντούσαν οι ιρλανδικές μεταποιητικές βιομηχανίες, στον περιορισμένο τομέα του εμπορίου με το Ηνωμένο Βασίλειο, μια διάταξη θεσπιζόμενη δυνάμει του εν λόγω άρθρου 14 θα ήταν κατάλληλη και επαρκής, ενώ η εφαρμογή των εξισωτικών ποσών δεν είναι ούτε αναγκαία ούτε ανάλογη προς τον επιδιωκόμενο σκοπό.

29 Η Επιτροπή δηλώνει ότι το 1975 χάραξε γραμμή συμπεριφοράς κατά την οποία δεν πρέπει να ορίζεται νομισματική εξίσωση παρά μόνο για τα μεταποιούμενα προϊόντα για τα οποία η μέση κατ' ανώτατο όριο επίπτωση της εξισώσεως υπερέβαινε το 5%.

30 Την 1η Ιανουαρίου 1977, η διαφορά μεταξύ των «πρασίνων τιμών» της αγγλικής λίρας και της ιρλανδικής λίρας ανερχόταν σε 24,3%, πράγμα που προκάλεσε επανειλημμένες παραστάσεις της Ιρλανδικής Κυβερνήσεως και, κατόπιν αυτών των παραστάσεων, την απόφαση της 23ης Μαρτίου 1977 που επέτρεψε στην Ιρλανδία να θεσπίσει μέτρα διασφαλίσεως.

31 Η βαθύτερη ανάλυση της οικονομικής και νομικής καταστάσεως αποκαλύπτει ότι τα τεθέντα προβλήματα δεν μπορούσαν να επιλυθούν λυσιτελώς με την εκδοθείσα για την Ιρλανδία απόφαση.

32 Κατά την ημερομηνία εκδόσεως του κανονισμού 800/77, τα ποσοστά διαφοράς μεταξύ των διαφόρων νομισμάτων που ελήφθησαν υπόψη για τον καθορισμό των εξισωτικών ποσών ήσαν τα ακόλουθα: αγγλική λίρα: -34,7%, ιρλανδική λίρα: -10,4%, γαλλικό φράγκο: -16,2%, ιταλική λίρα: -21,1%, γερμανικό μάρκο: +9,3%, φράγκο Βελγίου και Λουξεμβούργου: +1,4%, ολλανδικό φιορίνι: +1,4%, δανική κορώνα: 0.

33 Από αυτό προκύπτει ότι η διαφορά μεταξύ αγγλικής και ιρλανδικής λίρας ήταν πολύ πιο μικρή από τη διαφορά μεταξύ αγγλικής λίρας και όλων των ισχυρών νομισμάτων, και από αυτή μεταξύ του γερμανικού μάρκου και της ιταλικής λίρας.

34 Επιπλέον, η πραγματική επίπτωση της νομισματικής εξισώσεως όσον αφορά τα οικεία προϊόντα υπερέβη το όριο του 5% που θεωρείτο το 1975 ως καθοριστικός παράγων για την κατάργηση της εν λόγω εξισώσεως.

35 Το άρθρο 14 του κανονισμού 1059/69 δεν προέβλεπε τη θέσπιση από το Συμβούλιο «καταλλήλων μέτρων» παρά μόνο για «να ληφθούν υπόψη οι ενδεχόμενες επιπτώσεις επί των εμπορευματικών συναλλαγών μεταξύ των κρατών μελών και με τις τρίτες χώρες, των ειδικών μέτρων που θα ήταν δυνατόν να θεσπιστούν στο πλαίσιο των κοινών οργανώσεων των γεωργικών αγορών για τις τιμές ορισμένων βασικών προϊόντων».

36 Συνεπώς, αυτή η διάταξη δεν είναι κατάλληλη για να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο διαταραχών στο εμπόριο μεταποιημένων προϊόντων, προκαλουμένων από τη νομισματική κατάσταση των κρατών μελών.

37 Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης και η Ιταλική Κυβέρνηση δεν αμφισβήτησαν τα προσκομισθέντα από την Επιτροπή στατιστικά στοιχεία.

38 Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης ισχυρίζεται ότι η επέκταση του συστήματος νομισματικής εξισώσεως στα προϊόντα ζαχαροπλαστικής δεν δικαιολογείται από το γεγονός ότι τα εφαρμοζόμενα στα βασικά προϊόντα εξισωτικά ποσά προκάλεσαν επίσης διαφορές τιμής και στρεβλώσεις στο επίπεδο των μεταποιημένων προϊόντων, διότι η Επιτροπή δεν επισήμανε το λόγο για τον οποίο επεξέ-

τεινε το σύστημα των εξισωτικών ποσών σε ορισμένα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα χωρίς να συμπεριλάβει άλλες ομάδες σημαντικών προϊόντων — όπως ιδίως, τα παρασκευάσματα για τη διατροφή παιδιών ή τη διαιτητική ή μαγειρική χρήση, «corn flakes» και άλλα προϊόντα της συνήθους αρτοποιίας.

39 Η έλλειψη εξισωτικών ποσών επί των τελευταίων αυτών προϊόντων είχε ως αποτέλεσμα τη δημιουργία διακρίσεως μεταξύ των εξαγωγέων αυτών των προϊόντων και των εξαγωγέων των προϊόντων που πλήττονται από τον προσβαλλόμενο κανονισμό.

40 Εντούτοις, η Επιτροπή δεν έχει την υποχρέωση να καθορίζει εξισωτικά ποσά για όλα τα προϊόντα μιας ομάδας, μπορεί όμως να εκτιμά την ανάγκη εφαρμογής εξισωτικών ποσών, είτε ανά προϊόν είτε ανά ομάδα προϊόντων.

41 Εξάλλου, η προσφεύγουσα της κύριας δίκης δεν απέδειξε ότι πρόκειται περί ομοειδών προϊόντων που ανταγωνίζονται τα προϊόντα τα οποία αφορά ο κανονισμός.

42 Πρέπει, επομένως να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή είχε την ευχέρεια να εκδώσει τον κανονισμό 800/77 και να καθορίσει τα νομισματικά εξισωτικά ποσά για τα εν λόγω προϊόντα.

43 Πρέπει, συνεπώς, να δοθεί στα δύο πρώτα ερωτήματα η απάντηση ότι από την εξέταση των εν λόγω διατάξεων δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος του κανονισμού 800/77.

44 Ενόψει της απαντήσεως σ' αυτά τα ερωτήματα, παρέλκει η απάντηση στο τρίτο ερώτημα υπό στοιχείο α.

Επί του τρίτου ερωτήματος υπό στοιχεία β α

45 Με το τρίτο ερώτημα, υπό στοιχεία β α, ερωτάται αν ο κανονισμός 2657/77 της Επιτροπής πρέπει να θεωρείται ως ανίσχυρος, κατά το ότι παρέτεινε την εφαρμογή του κανονισμού 800/77 πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 1977, χωρίς η επιτροπή διαχειρίσεως να έχει εκφέρει γνώμη.

46 Το άρθρο 6 του κανονισμού 974/71 προβλέπει ότι οι λεπτομέρειες εφαρμογής αποφασίζονται κατά τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 26 του κανονι-

σμού 120/67 του Συμβουλίου, περί ρυθμίσεως της κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των σιτηρών, όπως τροποποιήθηκε για τελευταία φορά με τον κανονισμό 2434/70, ή, κατά περίπτωση, στο αντίστοιχο άρθρο των άλλων κανονισμών περί κοινής οργανώσεως των εμπορικών αγορών.

47 Ο κανονισμός 120/67 καταργήθηκε και αντικαταστάθηκε με τον κανονισμό 2727/75 του οποίου το άρθρο 26, το οποίο αντιστοιχεί προς το άρθρο 26 του κανονισμού 120/67, προβλέπει τα εξής:

«1. Στις περιπτώσεις που γίνεται αναφορά στη διαδικασία που ορίζεται στο παρόν άρθρο, η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της, είτε με δική του πρωτοβουλία είτε κατόπιν αιτήσεως του αντιπροσώπου κράτους μέλους.

2. Ο αντιπρόσωπος της Επιτροπής υποβάλλει σχέδιο για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Η Επιτροπή διατυπώνει τη γνώμη της για τα μέτρα αυτά εντός προθεσμίας που ο Πρόεδρος δύναται να καθορίσει σε συνάρτηση με τον επείγοντα χαρακτήρα των θεμάτων, που υπεβλήθησαν προς εξέταση. Αποφαίνεται με πλειοψηφία σαράντα μιας ψήφων.

3. Η Επιτροπή θεσπίζει μέτρα τα οποία τυγχάνουν αμέσου εφαρμογής. Εντούτοις, αν τα μέτρα δεν είναι σύμφωνα προς τη γνώμη που διατύπωσε η επιτροπή, τα μέτρα αυτά ανακοινώνονται αμέσως από την Επιτροπή στο Συμβούλιο. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή δύναται να αναβάλει για ένα μήνα κατ' ανώτατο όριο από της ανακοινώσεως, την εφαρμογή των μέτρων που αποφάσισε.

Το Συμβούλιο δύναται να λάβει, με ειδική πλειοψηφία, διαφορετική απόφαση εντός προθεσμίας ενός μηνός.»

48 Φαίνεται από την τελευταία αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 2657/77 ότι η επιτροπή διαχειρίσεως δεν εξέφερε γνώμη εντός της ταχθείσας από τον πρόεδρό της προθεσμίας.

49 Κατά τις διατάξεις του άρθρου 26 του κανονισμού 2727/75, μόνο στην περίπτωση κατά την οποία η Επιτροπή θεσπίζει μέτρα μη σύμφωνα προς τη διατυπωθείσα από την επιτροπή γνώμη πρέπει τα εν λόγω μέτρα να ανακοινώνονται στο Συμβούλιο.

50 Υπ' αυτές τις συνθήκες, η έλλειψη γνώμης της επιτροπής δεν επηρεάζει σε τίποτε το κύρος των ληφθέντων από την Επιτροπή μέτρων.

Επί του τρίτου ερωτήματος υπό β β

51 Η προσφεύγουσα της κύριας δίκης και η Ιταλική Κυβέρνηση ισχυρίζονται ότι, με το άρθρο 2, παράγραφος 2, εδάφιο 2, του κανονισμού 800/77, η Επιτροπή θέλησε να περιορίσει η ίδια τη διακριτική της εξουσία, δηλαδή να περιορίσει την άσκηση αυτής της εξουσίας μέχρι την ημερομηνία, μη επιδεχόμενη παράταση, της 31ης Δεκεμβρίου 1977.

52 Κατά συνέπεια, όταν, χωρίς η κατάσταση να έχει αισθητά μεταβληθεί, η Επιτροπή αποφασίζει ότι τα εξισωτικά ποσά θα εφαρμόζονται επ' αόριστον, ενήργησε κατά κατάχρηση εξουσίας.

53 Κατά την προσφεύγουσα της κύριας δίκης, η αιτιολογία του κανονισμού 2657/77 είναι αντιφατική, διότι ενώ η κατάσταση δεν είχε «αισθητά μεταβληθεί», όπως η ίδια η Επιτροπή αναφέρει, παρά ταύτα η εφαρμογή κανονισμού, που έπρεπε να παύσει εφαρμοζόμενος στις 31 Δεκεμβρίου 1977 «το αργότερο», παρατάθηκε.

54 Ακόμα και αν το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 800/77 είχε την έννοια που της αποδίδουν η Ιταλική Κυβέρνηση και η προσφεύγουσα της κύριας δίκης, δεν μπορούσε να απαλλάξει την Επιτροπή από την υποχρέωση να προβεί σε επανεξέταση της καταστάσεως πριν από τη λήξη του έτους.

55 Η πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 800/77 είχε προβλέψει «ότι πρέπει να επανεξεταστεί η οικονομική κατάσταση για τα προϊόντα για τα οποία πρόκειται ... πριν από τη λήξη του έτους και, ενδεχομένως, να αναθεωρηθεί ο πίνακας αυτών των προϊόντων που υπάγονται στα νομισματικά εξισωτικά ποσά».

56 Ενώπιον αυτής της αιτιολογικής σκέψεως, δεν μπορεί να συναχθεί από αυτήν ότι, αν η κατάσταση παρέμενε αμετάβλητη, υποχρεωτικά έπρεπε να παύσει η εφαρμογή των εξισωτικών ποσών· θα μπορούσε, αντιθέτως, να συναχθεί από αυτή την αιτιολογική σκέψη το συμπέρασμα ότι, αν η εφαρμογή των εξισωτικών ποσών θα έπρεπε να συνεχισθεί μετά την 31η Δεκεμβρίου 1977, θα ήταν αναγκαία η έκδοση νέου κανονισμού.

57 Συνεπώς, η αιτιολογία του κανονισμού 2657/77 είναι επαρκής και η απάντηση στο τρίτο ερώτημα, υπό στοιχεία β β, πρέπει να είναι αρνητική.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

58 Με το τέταρτο ερώτημα ερωτάται αν ο κανονισμός 2657/77 μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει εφαρμογή επί των εξαγωγών των προϊόντων που αφορά ο κανονισμός 800/77 από την Ιταλία προς άλλες χώρες μέλη ή προς τρίτες χώρες, πραγματοποιούμενες από την 1η Ιανουαρίου 1978 σε εκτέλεση συμβάσεων συναφθεισών πριν από την 1η Δεκεμβρίου 1977, ημερομηνία εκδόσεως του κανονισμού 2657/77.

59 Η Ιταλική Κυβέρνηση και η προσφεύγουσα της κύριας δίκης ισχυρίζονται ότι παραβιάσθηκε και η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης κατά το ότι ο καθορισμός της προβλεπόμενης από τον κανονισμό 800/77 προθεσμίας ήταν τόσο επιτακτικός ώστε έπρεπε να προβλεφθεί ότι η εφαρμογή των εξισωτικών ποσών θα έπαυε στις 31 Δεκεμβρίου 1977 το αργότερο.

60 Το γεγονός ότι ο κανονισμός 2657/77 τέθηκε σε ισχύ ένα μήνα προ της λήξεως αυτής της προθεσμίας δεν επαρκεί για να προστατεύσει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη εφόσον η υστάτη προθεσμία είχε κηρυχθεί ως μη επιδεχόμενη παράταση, εφόσον το κείμενο του άρθρου 2, παράγραφος 2, εδάφιο 2, του κανονισμού 800/77 όριζε ότι «νομισματικά εξισωτικά ποσά δεν εφαρμόζονται παρά μόνο μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1977 το αργότερο».

61 Συνεπώς, ακόμα και αν ο κανονισμός 2657/77 δεν θα έπρεπε να κηρυχθεί ανίσχυρος, τα νομισματικά εξισωτικά ποσά δεν έπρεπε να εφαρμοστούν στις συναφθείσες προ της θέσεως σε ισχύ αυτού του κανονισμού συμβάσεις, δηλαδή προ της 1ης Δεκεμβρίου 1977.

62 Εντούτοις, ενόψει της διατυπώσεως της πέμπτης αιτιολογικής σκέψεως, που ήδη αναφέρθηκε, του κανονισμού 800/77, ο συνετός επιχειρηματίας δεν μπορούσε να συναγάγει από τη διατύπωση του άρθρου 2, παράγραφος 2, εδάφιο 2, ότι, αν η κατάσταση προς το τέλος του έτους παρέμενε αμετάβλητη, η Επιτροπή θα καταργούσε τα εξισωτικά ποσά επί των εν λόγω προϊόντων.

63 Επομένως, δεν υφίστατο λόγος να εξαιρεθούν της εφαρμογής των εξισωτικών ποσών οι συναφθείσες προ της ημερομηνίας του κανονισμού 2657/77 συμβάσεις.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε, με Διάταξη της 11ης Απριλίου 1978, ο pretore του Μιλάνου, αποφαίνεται:

1) **Από την εξέταση των επιμάχων διατάξεων δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος του κανονισμού 800/77.**

2) **Από την εξέταση του τρίτου ερωτήματος, υπό στοιχείο β, δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να επηρεάσουν το κύρος του κανονισμού 2657/77.**

3) **Επομένως, δεν υφίστατο λόγος να εξαιρεθούν της εφαρμογής των εξισωτικών ποσών οι συναφθείσες προ της ημερομηνίας του κανονισμού 2657/77 συμβάσεις.**

Κρίθηκε από το Δικαστήριο στο Λουξεμβούργο στις 5 Απριλίου 1979.

Mertens de Wilmars Mackenzie Stuart Pescatore Sørensen

O'Keeffe Bosco Touffait

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Απριλίου 1979.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο Προεδρεύων
J. Mertens de Wilmars
Πρόεδρος τμήματος